

DEBRECEN- N. VÁRADI ÉRTESSÍTŐ.

Vasárnap Dec. 8-án 1850.

2-ik félév, 8^{dik} évfolyam.

Egy példány ára 4 kr. p. p.

Tisztelt előfizetőinkhez!

E' hó végével ez évi előfizetési szakunk is elenyészend.

Az Újévvvel **kilencedik évre** forduland **ÉRTESSÍTŐNK** folyama.

E' rövid, de még is nagy időt ért kis lapocskánk némü jutalma 's legnagyobb dicsősége, hogy eddig is lenni meg nem színt.

Eszközlötte ezt számos pártfogóink kegye, és költségeinknek csak alig fedezett, de haszonra nem tekintő szerkesztőségi kitaratásunk.

Ujabban terhes idő áll előttünk, mert e' bár csekély hetilap, de még is annak kiállításá, közelebb annyira költségesebb, hogy ha az eddigi előfizetési díj kétszerezettnek is, még is felüli-haszon mi sem volna várható.

De fő célul tűzve ki azt, hogy ily két főbb város 's környékében ha csak ily kised időszak a j a p is forogjon, lehető szerkesztői elszántsággal obajjtuk tovább is folytathatni.

Mely a' t. közönség iránti tiszta kebelből származott törekvésünk nehogy a' részvétlenség miatt vég reményében is megszakadni kéntelenítessék, valamint eddigi, ugy számosan reménylendő **előfizető pártfogóinkat** teljes bizalommal kérjük fel.

Az eddigi előfizetési díj jelen terhes körülményink közt is, nem több csak 10 p.krral emeltek följebb, 's ebből csak egy váltó kr. sem esik egyegy számra, melyszerént felévi előfizetés helyben házhoz hordással 1 frt 40 kr. lesz. Postai rendelkezés általi pedig mint volt bár hova 2 frt 30 kr. p. p.

Ezen alázatos közírrétételünk következtében, legközelebbi napokban az előfizetési ivvel intézeti megbízottunk mindkét városban tisztelkedendvén, a' mentől előbbi aláírás és befizetésre pártfogóinkat tisztelettel felhívjuk. —

Postai Előfizetőinket szinte minéljörabbi rendelkezésre kérjük fel.

Közhasznu intézetünk pártolását, minden rangu 's rendü Pártfogóink kegyébe legméljebb tisztelettel ajánljuk —
mind két városban**tudakozó intéznőkök.**

 Nagy Várad 's környékét illető t. c. közönségnek tisztelettel tételik közírré hogy az 1851-dik év január első napjától kezdve a' **Tudakozó Intézet** a' volt helyéről által fog változmatni ugyancsak azon a' téren — szemben levő — t. Johanovics Sándor ur 330-dik szám alatti szöglet háza boltjába — hol is **Végsey Sándor** egyszersmind vegyes kereskedő. mint ezentuli tudakozóintézetü tynyök iparkodand, minden a' körühez tartozandó intézkedésekkel a' t. c. közönség rendelkezéseinek eleget tenni, kit is — valamint általa az intézet pártolását a' tisztelt részvevők kegyébe ajánlja

Balla Károly.
tudakozó intézeti tulajdonos.

(D.236:) Eladó kerti szőlő (1.)

A' postakertben igen jó állapotban levő 3 kapa szőlő, csinos pajtával, számos igen jó termő különfajú gyümölcsfákkal ellátva eladó. Utasítást ad a' debreceni tudakozó intézet.

(D.225.) Két szoba (1.3.)

Debrecen fő piacán levő ház emeletében butorozva vagy a' nélkül minden órán bérbe adandó a' tudakozó intézet által.

(NV. 136.) Tölgy és cserfa (1.3.)

igen szép erdőrés 25 höld területen, — földje nélkül — lábán eladandó Szilágyban kebelezett Sző Demeteri határban, Károly, Tasnád. és Margita városok közelében akár szabad kézből 's vagy öszvesen, vagy darabonként, szám és hecs ár szerént; akár öszveséggel, a' helyszínen f. e. December 23-n tartandó árverés utján. — Bővebben értekezhetni Margitán ügyvéd. —

Kálmán Györgynél.

(D. 233.) **Katonai élelmezés** (1. 3.)
tárgyában

Kenyér, zab, széna
árléjtés fog tartatni:

1850. nov. 16-án Dorogon.
" " **17-én Nánáson.**
" " **22-én Nyiregyháza és**
N. Kállóban.
" " **27-én N. Károly, Nyir-**
Bátor és N. Maj-
tényban.
" " **29-én Szathmár és N.**
Bányán.

Melyre az illető vállalkozók ezennel figyelemzetnek.

(D. 234.) **Butorozott két szoba** (1. 3.)
bérbeadandó Debreczenben Széputcán a' 2171-edik
sz. alatti háznál.

(NV. 137.) **Hirdetés.** (1. 3.)

Melyszerént a' N. Váradi cs. kir. kincstári ura-
dalomhoz tartozó és a' N. Váradi várban levő
Magtár folyó év december hó 30-kán Várád-
velencén az igazgató kir. kincstári ügyvédi hivatal iro-
dájában délelőtt 10 óraker tartandó nyilvános árve-
rés útján 3 egymást következő évekre a' többet igé-
rőnek haszonbérbe fog adatni, mihez képpent a' bér-
leni szándékozők a' kitűzött napra és időre illendően
meghivatnak. — Várád-velencén dec. hó 3. 1850.

A' N. Váradi kir. kincstári
Igazgatóság által.

(NV.) **Eladó hintó.** (1. 3.)

Egy csinos készületű s' minden hiba nél-
küli hozzá való utiladakkal ellátva találta-
tik a' N. Váradi tudakozóintézetnél.

(D. 225.) **Bérbe adó ház** (3. 3.)
lehető borméréssel.

Debreczenben éppen a' nagy-templom melletti téren
 $\frac{3}{34}$ -dik szám alatti ház egész udvarával összesen
minden órán bérbeadandó. Oly feltétellel, hogy az
utcaira nyílólag bormérő szoba levén — a' bérelő a'
háztulajdonos borát mérheti. Mint országos ugy he-
tívisárv alkalmávali gyűl hely ajánlható. Értekez-
hetni a' háztulajdonos Somogyi Károlyval, mester ut-
cán 1382-ik szám alatti háznál.

(D. 224.) **Kiadó bolt.** (3. 3.)

Debreczen Németucán a' Glauber Fülöp lisz-
tes boltja hol 500 mázsa lisztnek helye van, a'
mellelte levő szobákkal új évre kiadó a' Tőkés
háznál.

(NV. 134.) **Haszonbéri árverés.** (2. 2)

A' N. Váradi Latin sz. Püspökségi
uradalom részéről közhírré tétetik:
hogy a' folyó 1850-dik év December hó 11-én V.
Olasziban a' kasznári laknál tartandó nyilvános ár-
verésen Bogyoszló helységében levő uradal-
mi birtok, — mely áll 315 holdat tevő jó miné-
mőségű szántó és kaszáló földekből 10 $\frac{1}{2}$
hold erdővágásból, a' hegyi kilenced, és
közlegeltetés jogából, udvarházi és gazda-
sági épületekből három terjedelmes kertből,
végre a' korcsmáltatási és mészárlási bér-
letekből; — a' többet igézőnek 3 évre bérbe ki
fog adatni. Ugyanaz alkalommal még árverelen-
dők lesznek azon bérletek is. melyek az eddig f. év
september 3-án és october 4-én tartott árveréseken
ki nem adattathattak. — Bővebb értesítést vehetni
az alóliit uradalmi igazgatónál. — V. Olasziban nov.
20-kán 1850. Göndöcs István

(D. 229.) **Debreczen-gőzmalmi** (2. 3.)
 részvény 4 darab, eladó a' tudakozó intéz

(NV. 135.) **Kiadó korcsma.** (2. 3.)

N. Várádon a' kis-piacon éppen a' Körös partján 1-ső
szám ház alatti korcsma két szobával, konyha,
pince, fatartó szinnel jövő év 1851. febr. hónap vé-
gével haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a' ház tulaj-
donosával.

(D. 231.) **3 nyilas föld** (2. 3.)

Debreceni határ ugynevezett Macsi pusztán, egy
harmada gyp, a' többi szántóföld, minden órán
örök áron eladó. — Értekezhetni nagypéterfia utcán
950-ik szám alatti ház tulajdonosával.

(D. 227.) **Egy csinos butorozt szoba**

minden órán bérbeadandó:
Debreczenben, harmincados utcában a' 2553-ik szám
alatti házbán. — Ugyanott keményfaból készült egy
jó ruha almárium eladó. Mindkettő iránt értekez-
hetni a' fent irt ház tulajdonosával. (3. 3.)

(D. 220.) **Eladó tanya** (3. 3.)
és **kertiszőlő.**

Debreceni határban, közel a' városhoz, a'
Macsi pusztá elején, 9 nyilas tanya a' föld
— minden célszerű épületekkel — 4 szoba 'stb.
100 darab marhára való istállóval és több szükséges
épületekkel ellátva. —

Ugyzinte a' felső Józsa kertben 20 em-
ber kapás **plánta szőlő**, minden órán örök
áron eladó. Bővebb értesítést ad róla a' t. intézet

VEGYES HIREK.

A' Debreceni gőzmalom ügyében: a' könyvvizsgáló válaszmány mint haljuk már bevégezte számadási vizsgálatát, és ezen ügyben az elnököt közgyűlés tartására fel is kérte (kíváncsiak vagyunk ezen vizsgálat eredményére).

— Debrecen f. hó 5-kén egyik legfelre eső nádfedeles utcáján tűz ütött ki. Nem mellőztüneli pedig meg nem említeni, a' helybeli tanuló ifjuság erőlyes föllépését, kik mind a' jelenleg létező nagy sár 's tekervényes mellék szűk utcák dacára, a' szerencsétlenség színhelyén, nehéz kezekes tüzoltó készülleteikkel oly gyorsan jelentek meg, hogy egyedül e' derék ifjuságnak köszönhető a' mind inkább erősbben harapozó tűz, alig két negyed órai működésök általi tökélyes elyomása; annyival inkább pedig, hogy a' tűz végképi eloltása alatt 's után semminemű más tüzelési eszközök nem voltak jelen. Megégett egy ház — 's a' mellette levő nagyobb épületnek a' tűz már fedelébe kapott 's magas lánggal égett midőn több derék polgárok elszánt bátorságuk, de különösen a' tanuló ifjuság rendkívüli gyorsasága, néhány perc alatt bámulandó ügyességgel megmenté. Múltán tekintheti Debrecen öket mint az ily tűz által történhető szerencsétlenség meggátlása éjjel nappal virasztó óranegyvalait.

Kitűnő volt a' városi rendőrség felügyelete. Ugy szinte tekintélyes volt tábornok **Lederer** ur ő méltósága több tisztekkel egész tűz alatti jelenléte.

Megemlítésre méltó egyszersmind hogy midőn a' lovakkal vitetett tüzoltó szekerek ugy a' sárban maradtak hogy azokból a' lovakat kifogni kénteleken lévén — az utca közepén hagyattak, az alatt az érintett tanulóifjuság kik különben is roppant számú erejükkel maguk vonszolták 4 kerekű tűz oltó szekerüket, mely midőn a' sárba elült — az egészét vállakra emelve vivék ki — történt az is hogy keresztül tört deszka kerítésen kellvén közelebb 's gyorsabban a' tűzhöz juthatni, a' kerítés két alsó deszkáit hirtelen nem lehetett felszogatni, azon szinte vállakra emelve nehéz szekerüket vivék keresztül.

Juhász nevű csizmadia ki rettentetlen buzgalommal működött a' lángok közt, alóla a' lecezet kiégvén a' tűzközepébe esett — bár kiszabadulvau de igen sérelmesen több sebeket kapott.

Béke hírek mindenfelé! Bécs, nov. 28. Mai lapok több békét reméltető érdekes tudósításokat hoznak. Az Ö. C. s' írja: Az austriai cs. kormány, szilárdul ragaszkodva azon törekvéséhez, a' békét Németországban megtartani, 's elhatározva e' célra semmi eszközt kísérletlenül nem hagyni, teljes készséggel nyújtott kezét a' cs. osztrák és k.

porosz külügyministerek személyes összejövetelére hogy ha lehet, közvetlen értekezlet által a' vizsályos kérdések békes kiegyenlítése eszközöltessék. Austriai cs. külügyminister hg Sch warzenberg e' célból tegnap este Olmützbe ment, hol porosz k. külügyminister B. Manteuffel találkoznai fog. A' herceg kíséretében vannak: b. Thier y cs. kir. minis tei tan., továbbá ő exca j. B. Meyendorff csász. orosz rendk. követ és meghatalmazott minister az iteni udvarnál, gr. Boul-Schauenstein, Oubril ur cs. orosz követéségi segéd, gr. Westphalen k. porosz kamarás és gr. Lehdorff k. porosz követéségi segéd. — B. Manteuffel k. porosz külügyminister külön vonaton ma estvére vártott ugyancsak Olmützbe, hol ez eldöntő conferencia tartatnai fog.

— Pest, nov. 29. A' legújabb hírek Bécsből, a' közelebbi napokban ingadozni kezdett békeremény iránti hitet újra megerősíteni látszanak.

Észak hatalmas ura szólott a' berlini udvarnak, 's tudára adta, hogy a' német ügyben Austria politikáját határozottan helyesli, és szükség esetében azt fegyverrel is gyámolítandja.

A' másik nem kevesbbé erős és tekintélyes hatalom, a' pénz hatalom is szólott, 's az ezüst agió, mely nov. 26-án 55-ön is felül ment, más nap nov. 27-én már 33-ra leszállott.

E' két szózat a' harcias vágyakat csillapította, azoknak 's valóban nem keveseknek — kedélyt lehango lta, kik Bellona tároगतójának hadi riadóját már zengeni vélték.

Hátra van még, két nagy hatalomnak szólása. Ezek Franciaország és Anglia.

Ujjabb és hiteles, ha még nem is bebizonyult tudósítások szerint a' francia köztársaság kormány a el fogja ismerni a' német szövetség gyűlését, mit Austria részére nyilatkozásnak kell tekinteni, Anglia pedig a' berlini udvart figyelmeztette volna az Austriával összetűközést kikerülni. Hogy a' londoni kabinet a' schleswig-holsteini ügyben Dánia részén áll, 's így az austriai és orosz udvarokkal kezét fog, ez tudva van.

A' politikai mérleg azért, a' dolgok Ing ujjabb állása szerint, a' béke felé látszik lenyomva lenni. Szükségtelen mondani, hogy oly időben, midőn egy perc, egy véletlen történet a' viszonyoknak merőben ellenkezőre fordulását eszközölheti, a' számitás teljes bizonyosságát emlegetni, nagy önhitséget árulna el.

Három kérdés van, mire a' had és béke-ügy vonatkozik. Egyik a' német, másik a' kurhesseni, harmadik a' schleswig-holsteini ügy.

A' német kérdésben mint tudva van,

Austria a' német szövetség elismerését kívánta a' porosz udvartól, ez viszont a' szabad értekezlet alapján akarja Németország újra alkotását létesíteni. A' cél, melyre mindkettő törekszik egy, — csak az arra vezető utak különbözők. A' porosz késznek nyilatkozott az unioról lemondani, 's ezért kívánja, hogy Austria is a' német szövetség gyűlés eszméjével hagyjon föl. E' követelés logikai helyessége ellen semmit sem lehet mondani. Igen hihető, hogy valami diplomatai ügyes, és a' két szembeálló udvar tekintélyét, méltóságát megóvó kitéllel a' kiegyenlítés megtörténik. — Hogy Austria egész birodalma tömegével — csak a' lombard-velencei királyságot kivéve — a' német szövetségbe léphessen, bár óhajtható volna, alig hihető; legalább ez a' birodalomnak politikai mint kereskedési tekintetben oly tululsyt adna, mit több oldalról a' politikai súlyegyen megbontása miatt féltékeny, irigy szemekkel néznének, 's így azon célzás könnyen szövénységessé tenné a' különben is bonyolodott német ügyet.

A' kurhesseni ügyben Fulda odahagyásával Poroszország az első engedési lépést megtette. A' porosz seregeknek Kasselből kitarokodása még nem történt meg, 's ez stratégiai szempontból nehezebb is. Háboru esetében ugyanis Kasselnak austriai vagy német szövetségi seregek által elfoglalásával Poroszországnak ugy is ketté vált területe közé, rá nézve ártalmas és akadályozó ellenséges ék lenne taszítva, 's a' sokat emlegetett porosz becsület ezért vonakodott szinte a' legvégső pontig menve a' Kasselből kivonulástól. Itt nincs egyéb hátra, mint Poroszország katonai állására hárommalhó kárt és rövidséget eltávolító módról gondoskodni. Ugy látszik Austria kezességét vállalt a' kötésekben alapuló porosz hadi utak (Ettapenstrassen) biztosítására nézve — de a' Kurhessenen keresztülvívó más pontok és hadiutak odahagyását követeli. Föltéve, hogy Poroszország nem akar minden áron háborut, vagy azt nem akarhatja, a' diplomata szótára majd itt is kiségitő lend a' porosz becsületre nézve.

Mi végre a' schleswig-holsteini kérdést illeti, tudva van, hogy a' német szövetséggyűlés a' hercegségek mostani ideiglenes kormányát, a' helytartóságot megintette dec. 15-ig a' fegyvert letenni, különben az szövetségi végrehajtó seregek által fog eszközölni. A' helytartóság e' felszólításnak, porosz gyámolításba és segítségbe vetett bizodalomnál fogva nem engedelmeskedni magát elhatározá. Miatán azonban az európai négy nagy hatalmasság, Dánia és Svécia követeiből alakult londoni conferentia ez ügybe már belészólt, annak végképeni eligazítá-

sára nézve is hatályosan intézkedni el nem mulasztja, 's a' schleswig-holsteini forradalmi ügy — bár a' nagy német sympathiával találkozik — nem sokára, remélhetőleg, jogos és igazságos véget ér.

A' jelen pillanatban azért a' porosz-austriai háboru kitérésétől tartani nem igen van ok, ha bár a' politikai láthatár teljesen kiderülése még kis-sé messze van.

Ez utolsó 's egy allandó és boldogító békét leginkább a' népek igazságos kívánatainak kielégítése, tehát szabadság megalapítása és az alkotmányos jogoknak életbe léptetése által lehet eszközölni. Hatalom, fény, tekintély a' kormányoknak, — de szabadság és jog a' népeknek is!

A' had fenyegető vihara azért — ezt ismétéljük — fenyegető alakját kezdí vesztetni, 's attól alkalmasint csak azon esetben lehetne félni, ha Franciaországban a' vörös köztársaság, vagy mi szinte mindegy az ottani socialismus érdekében egy új és a' mostani institutiókat halomra döntő forradalom történék. Hogy a' rend, valamint birtok és vagyon barátainak ilyen fordulást óhajtani nincs okuk, azt szükségtelen mondani.

— Aradon még jelenleg huszonhét várfogságra ítélte egyen van. Mind fölkelőtisztek, kik Világosnál a' fegyvert letettek. Közülök három 18, nyolc 16, négy 12 és öt tíz évi nehéz börtönre van ítélve, a' többiek 6—8 évre. Az ismeretesek: Hadik Gusztáv, Zelinszky László, Asboth Lajos volt ezredes, Ghycy képviselő, Ferency Albert, Szilaveccky Ágoston, Korponay János és Schatzberg Károly. A' „Const. Blatt“ nyilvánítja, miszerint ezek nem sokára kegyelmezésben részesülendnek,

— Pest. Közlebb napokban az unjonkiállítás folyamában 180 egyén közzül, kik utlevéllel magukat nem igazolhatták, az alkalmasak az unjocok köz-zé soroztalak. Pest városára eső unjocok száma, nem sokára egészen be lesz töltve. Minden unjoc 10 pft toborzó pénzt kap a' városi pénztárból, két forint azonnal a' fölavatásnál, a' többi 8 forint pedig az egyenruha átadásakor kézbesítettik.

— Pest. Kun Sz. Miklóson Kellerman nevű iskolatanító befogatott, mivel leckézés közben egyik tanítványát olyaténképpen találta meginteni, mint Sina a' fiát — azaz agyöntötöte.

— Pest. Napokban egy kereskedői könyvvívó a' második emeletről bukkolt le, baja azonban nem történt, mivel szerencsére néhány jöltömött gyapju-zsákra esett. Régi dolog hogy a' kereskedőknek a' bukk a' ritkán szokott ártani.